

SERMAYENİN ULUSLARARASI POLİTİK HAREKETİ SOSYAL DEMOKRASİ

Sosyal-demokrasi üzerine bu yazıyı kaleme aldığımız sıra, sosyal-demokratlar Avrupa’da ve Türkiye’de önemli güç ve prestij kaybına uğradılar. Sosyal-demokratların içine düştükleri bugünkü durum, onları işçi sınıfı için bir tehlike olmaktan çıkarmıyor. Tersine, iktidardaki diğer sermaye partileri karşısında “muhalefet” durumuna geçtikleri için, tehlike daha da artmış bulunuyor. Sosyal-demokrat partiler, kendilerini, işçi sınıfı hareketi ile birlikte aynı “muhalefet” düzleminde göstereceklerdir. Bundan dolayı da burjuvaziye karşı gelişecek devrimci kitle hareketini kendi burjuva sosyal-demokrat potalarında toplamaya çalışacaklar. Burada tehlike iki yönden geliyor: Birincisi, sosyal-demokratların kapitalizme karşı gelişen proletarya hareketini kendi platformlarında bloke etmeleri; ikincisi de, proleter sosyalist hareketin kendi bağımsız “sosyalist platformlarından” uzaklaşıp burjuva sosyal-demokrat doğrultuda sapmaya uğramasıdır. Sözkonusu gelişmeler, bizi, sosyal-demokrasi üzerine kısa bir belirleme yapmaya götürdü. Özel olarak da Türkiye’de sosyalistlerin “dönekleşip” kitlesel olarak sosyal-demokrat saflara gitmeleri, sosyal-demokrasinin sınıfsal özü üzerine belirlemeler yapmayı daha güncel hale getirdi. İşte proleter komünistlerin, sosyal-demokrasi üzerine belirlemeleri:

SOSYAL-DEMOKRASİNİN GEÇİRDİĞİ ÜÇ EVRE

Tekelci sermayenin uluslararası alanda politik hareketi olan sosyal-demokrasi, aynı zamanda sermayenin toplumsal bir hareketidir. Marx'ın belirttiği gibi "politik olmayan toplumsal hareket yoktur". Sosyal-demokrasi politik bir hareket olarak aynı zamanda sermayenin toplumsal bir hareketidir. Bir politik hareket olarak sosyal-demokrasi yüz yılı aşan bir tarihe sahiptir. Geçen yüzyılın ortalarından bu yana, toplumsal değişime bağlı olarak sosyal-demokrasi de bir toplumsal hareket olarak değişime uğramıştır. Ancak sosyal-demokrasi hep sermaye sınıfının bir toplumsal hareketi olmadı; bu hareket ilk doğuşunda-proletaryanın politik bir hareketi olarak doğdu. Giderek, süreç içinde sermayenin bir politik hareketine dönüştü. Sosyal-demokrasinin geçirdiği evreler:

Proletaryanın politik hareketi olarak sosyal-demokrasi:

Sosyal-demokrat partiler geçtiğimiz yüz yılın ortalarından sonra proletaryanın sosyalist sınıf partileri olarak politik sahneye çıktılar. Marx ve Engels'in temellerini attığı, proletaryanın ilk uluslararası politik birliği olan **Birinci Enternasyonal**'dan sonra çeşitli ülkelerde tek tek proleter partiler ortaya çıktı. Avrupa'nın en büyük ve devrimci partilerinden olan Alman Sosyal-Demokrat Partisi bu dönemde ortaya

çıktı. İlk **Enternasyonal**'in dağılmasından sonra kurulan **İkinci Enternasyonal** işte bu sosyal-demokrat partiler tarafından oluşturuldu ve sürdürüldü. Bu dönem içinde faaliyet sürdüren sosyal-demokrat partiler içinde önemli ideolojik mücadeleler verildi. Bu partilerden en ünlüsü olan Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin ilk programı marksistler tarafından hazırlanmışken, daha sonra La Sal'cılar kendi programlarını partiye kabul ettirdiler. Bu partiler içinde, devrimci kanatla, ılımlı kanat; marksistlerle, oportünistler ve çeşitli politik akımlar arasında mücadele sürüp gitti. İç mücadelenin aldığı ideolojik biçim ne olursa olsun bu dönem kurulan sosyal-demokrat partiler doğrudan işçiler tarafından ve onların aydınları tarafından oluşturulmuştur.

İkinci Enternasyonal'dan Ekim Devrimi'ne kadar kurulan proletarya partileri kendilerine sosyal-demokrat diyorlardı. 1890 ortalarından sonra kurulan Bulgar Sosyal-Demokrat işçi Partisi (BS-DİP), Rusya'da kurulan Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) ve Ukrayna'da kurulan Ukrayna Sosyal-Demokrat İşçi Partisi ve diğer ülkelerde kurulan proletarya partileri hep kendilerini bu isimlerle nitelendirdiler.

Sosyal-demokrat işçi partilerin oluşturduğu **İkinci Enternasyonal**, ilk dönemlerinde proletaryayı toplumsal devrime hazırlama yolunda önemli çalışmalar yaptı. Uluslararası koşulların geçici evrimci durumu koşullarında sosyalizmin yaygınlaşması için önemli

adımlar atıldı. Enternasyonal'in ilk dönemlerinde, partilerin bir kısmı yasa-dışı örgütlenme ve çalışma yürüttü. Gene bu dönemde bu partiler, sermayenin ve devletin ağır baskıları ile karşı karşıya kaldılar. Ancak, daha sonra evrimci ve yasal çalışma **İkinci Enternasyonal** partilerinin başlıca çalışma biçimi oldu.

İkinci Enternasyonal'in proletaryaya ihanet edip sermayeye sığınması.

İkinci Enternasyonal oportünizmini yasallık besledi. Uluslararası koşullara yeni tip proletarya partilerini zorunlu durumu getirtirken, İkinci Enternasyonal partileri evrimci koşullar denk düşen parti ve mücadele biçimlerinde ısrar ettiler. Eski biçim yeni öze uymuyordu. Özle biçim arasında uzun süren çatışma ortaya çıktı.

Rusya'da Lenin önderliğindeki Bolşevikler, Bulgaristan'da D.Bloge ev'in önderliğindeki Dar Sosyalistler ve çeşitli ülkelerdeki bir avuç marksist çürümeye başlayan İkinci Enternasyonal içindeki yeni ve devrimci olanı temsil ediyorlardı. İkinci Enternasyonal önderleri ve partileri, İkinci Dünya Savaşı koşullarında "anavatan savunması" adı altında kendi burjuvalarını destekleyerek, proletaryanın davasına tam anlamıyla ihanet ettiler. İkinci Enternasyonal'in oportünist önderleri Kautski ve diğerleri tamamen burjuvaziye sığındılar. Savaş boyunca İkinci Enternasyonal'in çöküşü kaçınılmaz hale geldi ve çöktü. Lenin ve diğer ülkelerdeki marksistler yeni temellerde

yeni bir enternasyonalin kurulması gerektiğini belirttiler.

Bu dönem boyunca, İkinci Enternasyonal'in partileri, oportünist ve sosyal-şoven partiler durumuna gelip burjuva saflara sığınınca, uluslararası devrimci proletarya hareketi için yeni bir enternasyonalin oluşturulması zorunlu hale geldi.

Lenin, daha Ekim Devrimi öncesinde yazdığı Nisan Tezleri'nde İkinci Enternasyonal partileri ile isimlendirmede de ayrılmak gerektiğini belirtiyordu.

“İşte bir başkası: Bizim adımızın ikinci kısmı (Sosyal-demokratlar) da bilimsel olarak doğru değildir. Demokrasi, bir devlet biçimidir. Oysa bizler; marksistler, her türlü devlete karşıyız.”(1)

Lenin, bilimsel olarak doğru olacak ve proletaryanın bilinçlenmesine katkıda bulunmak için sosyal-demokratlar adının **komünist** olarak değiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. İkinci Enternasyonal'in rezilce çöküşünden sonra kurulan **Komünist Enternasyonal (Komünintern)** kendine komünist diyen partilerce oluşturuldu.

Komünist Enternasyonal'e katılmanın koşulları belirtilirken Lenin'in daha önce belirlediği adlandırma sorunu “21 Şart” içinde belirtildi.

“17. Bununla bağlantılı olarak, Komünist Enternasyonal'e üye olmak isteyen bütün partiler, adlarını değiştirmek zorundadırlar. Komünist Enternasyonal'e üye olmak isteyen her parti, şu ya da bu ülkenin Komünist Partisi (Komünist Enternasyonal Seksiyonu) adını taşımak zorundadır. Adlandırma

sorunu sadece biçimsel bir sorun değil, son derece önemli bir siyasal sorundur. Komünist Enternasyonal, bütün burjuva dünyasına ve sarı Sosyal Demokrat Partilere savaş açmıştır. Komünist Partilerle, işçi sınıfına ihanet etmiş eski resmi sosyal demokrat veya sosyalist partiler arasındaki farkın her basit emekçinin kafasında açığa çıkması zorunludur.”(2)

Komünistlerle, sosyal demokratlar her bakımdan birbirinden tamamen ayrı durumda ve bir savaş halinde mücadeleyi sürdürdüler. Komünist partileri bu savaşı proletaryaya dayanarak sürdürürken, sosyal demokratlar ise burjuvaziye dayanarak sürdürdüler. Böylece, sosyal demokrasi, artık tamamen sermayenin bir politik hareketine dönüştü.

Sermayenin Politik Bir Hareketi Olarak Sosyal Demokrasi

Sosyal demokrasi proletaryanın bir politik hareketi olmaktan çıkıp, sermayenin hareketine dönüştü. Sosyal demokrasinin bundan sonraki tüm hikâyesi o'nun sermayenin politik bir hareketi olduğuna dairdir. Sosyal demokrasinin İkinci Dünya Savaşı öncesi ve sırasındaki durumuna daha sonra komünistlerle sosyal demokratların ittifakı sorununda değineceğiz. Sosyal demokrasi İkinci Dünya Savaşı sonrası faşizmin yıkıldığı koşullarda, Avrupa da tekelci sermayenin önemli bir politik hareketi olarak sahneye çıktı. Faşist partilerin ve getirdikleri faşist düzenin yıkılması sonucu bu sefer, tekelci sermaye açısından sosyal demokrat

partilerin önemi öne çıktı. Sosyal demokrat partiler kimi ülkelerde “sosyal demokrat” kimilerinde “sosyalist” ve kimilerinde ise “işçi partisi” adını almakla birlikte bunların tüm politik özleri aynıdır. Bu partiler uzun süredir Sosyalist Enternasyonal adı altında çalışma sürdürüyorlar.

Emperyalist ülkelerde sosyal demokrasi, finans-kapitalin emrinde çalışan “güvenilir” bir politik akımdır. Emperyalist ülkelerdeki çeşitli burjuva partileri (muhafazakârlar, liberaller vs.) ile sosyal demokratlar arasında her hangi bir farklılık kalmamıştır. Aralarındaki farklılık; bazen biri iktidar olur bazen diğeri. Hepsi bu kadar. Örnek verecek olursak, İngiltere’de, İşçi Partisi ile Muhafazakâr Parti arasında çok önemli fark yoktur. Her iki parti de İngiliz emperyalizmine hizmet eder. Her iki parti de emperyalist politika izler. Aynı durum Almanya, Fransa ve İsrail için de aynıdır. İsrail’de Likut Partisi ile İşçi Partisi arasında hiç bir fark yoktur. Her iki parti de siyonizmi yayar. Her iki parti de Filistin halkını ezer. Sosyal demokratların örnek bölgesi olan Kuzey Avrupa’da da değişen bir durum yoktur. Sosyal demokratların on yıllar boyu yönetimde olduğu İsveç’te, işçi sınıfının sömürsü baskı altında tutulması ve finans kapital diktatörlüğü uygulandı. İsveç, dışta da kapitalist, gerici bir politika izledi. Sosyal demokratları tüm kapitalist ülkelerde (özellikle tekelliliğin egemen olduğu ülkelerde) aynı politik duruma getiren ve diğerk tekelliler sermaye partileri ile aynı düzleme getiren olay, tekelliliğin egemenliğidir. Eğer bir ülkede tekellilik

ekonomik ve politik gücü elinde bulunduruyorsa buralarda tüm sermaye partileri sırtlarını bu en büyük güce dayamak zorundadır. Politika ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Eğer ekonomik yaşamda tekelcilik gerçekleşmişse ve sermayenin yapısında daralma ve merkezileşme oluşuyorsa, buna bağlı olarak da politikada daralma ve merkezileşme oluşur. Ekonomik gücü ellerinde bulunduranlar, bunun sayesinde politik gücü de ellerinde bulundururlar. Sosyal demokrasi bunun dışında kalmaz. Tekelciliğin egemen olduğu ülkelerde ancak ve yalnızca proletaryaya dayanan bir devrimci sınıf partisi, ekonomik gücü ellerinde bulunduran tekellerden bağımsız bir politik hat izleyebilir. Burjuva partilerin tümü, sırtlarını tekellere dayanmak zorundalar.

Burjuvazinin diğer partileri ile sosyal demokratlar arasında sınıfsal ve politik özde bir farklılık yoktur. Ancak, yöntemlerde belirli farklılıklar vardır. Sosyal demokratlar, kapitalist düzenin daha uzun yaşaması için bu doğrultuda bir politika izlerler. Onlar, kapitalizmin “vahşi” görünen yönlerini örterler. Gene onlar sermayenin emekçilere yönelttiği demir yumruğu, kadife bir eldivenle örterler. Görevleri kapitalizmi “ehlileştirmektir.” Bu ara yalnızca kapitalizmin sivri yönlerini törpüleyip onu ehliileştirmekle kalmaz emekçi kitleleri de kapitalizm doğrultusunda “ehlileştirmeye” uğraşırlar. Bunun için diğerlerinden farklı olarak, “sosyal-devlet” “sosyal güvence” önerirler. Politik alanda ise, finans kapitalin diktatörlüğünün üstünü

örterler. Bundan ötürü, sosyal demokrasi, işçi sınıfı için son derece tehlikelidir. Tehlikeli bir düşman, sosyal demokrasinin hegemonya kurduğu ülkelerde işçi sınıfı ve diğer emekçiler iki hegemonyaya karşı mücadele ederler: burjuva hegemonyası ve sosyal demokrat hegemonyanın kırılması mücadelesi. Gerçek yaşamda, sosyal demokrat hegemonya, sermayenin hegemonyasından başka bir şey değildir. Bununla birlikte, ideolojik olarak ve politik olarak sermaye hegemonyasını gizlediği için, emekçilerin karşısına “ayrı” bir hegemonya gibi çıkarlar. Bunun için sosyal demokratların iktidarda olduğu ülkelerde, işçi sınıfı sosyal demokrat hegemonyayı kırmadan, burjuva hegemonyayı kıramıyor.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: sosyal demokrasi artık yalnızca sermayenin bir politik hareketi değildir, sosyal demokrasi artık tekelci sermayenin temel toplumsal dayanaklarından biridir.

TÜRKİYE’DE SOSYAL DEMOKRASİ

Türkiye’deki sosyal demokrasi hareketi sonuç olarak uluslararası sosyal demokrasi akımından ayrı değildir. Bu, doğuşu ve gelişimi de aynıdır anlamında değil. Türkiye’deki sosyal demokrasi, Avrupa’daki sosyal demokrat partiler gibi, proletaryanın bir hareketi olarak ve marksist kökenli partiler olarak doğup, gelişmedi. Kendilerine sosyal demokrat diyen (SHP ve DSP) dünün CHP’sinin bölünmüş halidir. Dünün CHP’si ise, kökü Osmanlı İttihak-i Terakkiye dayanan

cumhuriyetin kurucu partisidir. Bu parti ta başından beri, gerici burjuva diktatörlüğü uygulamış olan bir burjuva partisidir. CHP, başından beri devleti ve merkezi otoriteyi temsil etmiş ve doğrudan bu otoritenin, yürütücüsü olmuştur. Aynı CHP, Tek parti dönemi boyunca emekçileri ve Kürt halkını ezmenin ve sömürmenin sembolü olmuştur. 1923'ten, 1950 yılına kadar yapılmış ne kadar baskı ve katliam varsa bu parti iktidarı tarafından gerçekleşmiştir. Aynı parti, ikinci dünya savaşı yıllarında Nazi Almanya'sının müttefikidir. Bu dönemde halk üzerindeki baskıyı en üst noktaya çıkarmıştır. CHP, 1950'li yıllarda DP iktidarı yıllarında muhalefete düşmüş ve bu yıllar boyunca eski görüntüsünü değiştirmeye çalışmıştır. Ancak, bu tamamen görüntüyle sınırlı olmuştur. CHP, politik özünde hiç bir şey değiştirmemiştir. CHP, 1965 koşullarında, emekçi kitlelerin sola doğru kayması ve bunun sonucu TİP'in 15 milletvekili çıkarması karşısında endişeye kapılmış ve kitlelerin sosyalizme doğru yönelmemeleri için biçimsel değişikliğe giderek "ortanın solu" görüşünü ortaya atmıştır. "Ortanın solu" politikası CHP'nin sınıfsal ve politik özünde bir değişiklik getirmedir. Değişen biçimdi, görüntüydü. Bu görüntü daha sonra 1973'te Ecevit tarafından geliştirildi ve "hakça düzen" hedefi ile kitlelerin karşısına çıktı. Bu tarihten sonra CHP kendisini sosyal demokrat olarak isimlendirdi. Gerici bir burjuva partisi olarak CHP, tek parti döneminde bir iktidar partisi olarak kitlelerden epey uzakta ve tepesinde, daha sonra 1950'li yıllarda ve

1960 darbesi sırasında ve sonrasında ve 1973'e kadar kendini "muhalefet" olarak göstermiş ve emekçi kitlelerin eylemlerini kendi platformunda toplamaya çalışmıştır. Bunda belli oranda başarılı da olmuştur. Bu başarıda MDD'cilerin payı büyük olmuştur. MDD'ciler CHP'yi yanlış olarak "küçük burjuva dönüşümcü parti" olarak nitelendirmiş ve uzun süre bu partiyi desteklemişlerdir. Bugün halen bütün oportünistler ve reformistler sosyal demokrasiyi yanlış gösterip, işçilerden bu parti için destek istiyorlar. 1960'lı yılların TİP'i TKP'si ve MDD'si, 1973'ten sonra daha başka çeşit "sosyalist" gerici burjuva partisi, CHP'yi "ilerici küçük burjuva partisi" olarak gösterip, bu partinin teşhirini yapmadılar. Bugün eğer sosyalistler "dönekleşip" kitlesel olarak sosyal demokrat saflara gidiyorlarsa, bunun bir nedeni de, sosyal demokrasi ile ayırım çizemeyen "sosyalistlerin" tutumudur. Daha dün Dev-Yol, Kurtuluş gibi hareketler TKP'den aşağı kalmayarak CHP'cilik yaptılar. Bugün bu hareketlerin tabanının kendini sosyal demokrat olarak görmesi bu oportünist politikasının doğal sonucudur.

SHP ve DSP tekelci sermayenin birer politik partisinden başka bir şey değiller. Bu partilerle, tekelci sermayenin diğer partileri arasında bir fark yoktur. Hatta Ecevit'le faşist Türkeş şovenizmde birleşmişlerdir. Ecevit, kendi çizgisine "ihnet" etmedi. Tersine, CHP çizgisini ortaya koyuyor. Ecevit, Atatürk yayılmacılığını yürüten ve savunan bir insandır. Atatürk ve CHP, Kürdistan'ı ve Hatay'ı ilhak ve işgal etti, Ecevit de

Kıbrıs'ı, politika aynı. Yalnızca Ecevit, bu politikayı “fiili sınırların” ötesine vardırarak istiyor. Kemalist politika ile Türkiye'nin politikası arasında ne fark var ki. Tekelciliğin, ekonomik ve politik yaşamda egemen olduğu koşullarda, burjuva partiler açısından farklılık olmadığını söyledik. Söylediklerimiz, Türkiye'deki sosyal demokrasi için de geçerlidir.

BİR BURJUVA HAREKETİ OLARAK SOSYAL DEMOKRASİNİN DEĞİŞMEYEN POLİTİKASI: ANTI- KOMÜNİZM

Sosyal demokrasi bir burjuva hareketine dönüştükten sonra, bir burjuva hareketi olarak değişmeyen politikası her zaman anti-komünizm olmuştur. Sosyal demokrasi, faşizm öncesi Avrupa'sında anti-komünizmi yayarak, faşizmin güçlenmesinin yollarını açmıştır. Sosyal demokrasinin 1920-1930 yılları arasında oynadığı bu rolden ötürü **Komintern**, o zaman için sosyal demokrasi için “sermayenin temel toplumsal dayanağı” ifadesini kullanmıştır. Sosyal demokratlar, faşizmin iktidarı ele geçirmesi öncesinde, finans kapitalin, emekçi kitlelere uyguladığı “beyaz terör” politikasının taraftarları olmuşlardır. Almanya'da Hitler faşizminin iktidara gelmesinin bir sorumlusu da sosyal demokratlardır. Sosyal demokratlar Weymer devletinin işçi sınıfına ve komünistlere yönelttiği “beyaz terör” karşısında tutum alacağına, tersine sermayenin terörüne karşı mücadele eden komünistlere karşı çıkarak

faşistlerin güçlenmesine yol açtılar. Yine aynı sosyal demokrat parti (SPD) Hitler iktidara geldiğinde, onu yasal bir hareket olarak nitelendirdi ve karşı mücadeleye girişmedi. SPD kendi denetimindeki kitle örgütlerini ise, faşizm karşısında pasifize etti. Sonuçta, SPD'nin anti-komünizmi faşizmi önleyememiş ve faşizmin durumunu sağlamlaştırmasını sağlamıştır. Faşizm ve savaş yılları boyunca sosyal demokratlar, gerici anti-komünist politikalarını yumuşatmışlardı. Ancak, ortadan kaldırmadılar. 1945'ten sonraki Avrupa koşullarında, yani "soğuk savaş" yıllarında sosyal demokratlar belli bir süre için hafiflettikleri anti-komünizme aktif olarak yeniden başvurdular. Sosyal demokratların anti-komünist politikaları "soğuk savaş"ın tüm yılları boyunca sürdü. Öyle ki, sosyal demokratlar burjuvaziye şunu ispat etmeye çalışıyorlardı: işçi ve diğer emekçi kitlelerin sosyalizme yönelmelerini en iyi biz önleriz. Anti-proleter ve anti-komünist politika sosyal demokratların politik varlıklarının olmazsa olmaz koşulu oldu.

Türkiye'de Ecevit ve partisi bu politikayı yıllardır savunuyorlar. Yakın tarihi ve Ecevit'in gelişmesini bilen herkes bilir ki, bu adam ve partisi sermayeye sürekli olarak şunu söylemiştir: Türkiye'de emekçi kitlelerin sosyalizme yönelmelerini en iyi biz önleriz. O'na göre diğer burjuva partileri başvurdıkları yöntemlerle emekçi kitleleri komünistlere doğru itiyordu. Böylece açıkça anlaşılıyor ki, sosyal demokrasinin politikasının özü anti-proleter ve anti-komünizm temeline oturtulmuştur.

Sosyal demokrasi sermayenin politik bir hareketi olarak doğasına uygun olanı yapıyor. Buna karşılık proletarya devrimi de kapitalizmi ve onun tüm politik hareketlerini tarihe gömecektir. Sosyal demokrasi de bu politik hareketler içinde olacaktır.

KOMÜNİSTLERLE SOSYAL DEMOKRATLARIN “İTTİFAK”I SORUNU

Uluslararası komünist hareket arasında 1920’li yıllardan bu yana en çok tartışılan konulardan biri sosyal demokratlar karşısında alınması gereken tutum sorunu olmuştur. Bu alanda şimdiye kadar ortaya konan somut politikalar var. Öncelikle bunun üzerinde durmak gerekiyor. Komünist partileri 1920-1930 yılları arasında sosyal demokrasiyi “sermayenin temel toplumsal dayanağı” olarak nitelendirmiştir. Komünist partiler bu yıllarda sosyal demokratlarla “savaş halindeydi”. Bu politikanın doğal sonucu olarak, sosyal demokrasi ile her hangi bir “ittifak” politikası izlenmiyordu. Komünistler “savaş halinde” oldukları bir politik akımla her hangi bir “ittifak” politikası izleyemezdi. Daha sonraki yıllarda sosyal demokrasinin politik ve sınıfsal özünde her hangi bir değişiklik olmadığı halde; o dönemin faşizm ve savaş hazırlıkları koşullarında, komünistlerin bu akıma karşı yaklaşımlarında değişikliğe gidildi. **Komüntern**’in sözkonusu dönemin somut uluslararası koşulları altında sosyal demokratlara karşı izlediği “ittifak” politikasını doğru olarak kabul ediyoruz, Ancak, yalnızca o günkü koşullarda. Bu döneme ilişkin politikaları doğru olarak

halen kabul ederken, belki de biraz “muhafazakâr” davranmış oluyoruz. Bu, bir anlamda böyledir. Bilmek gerekir ki, biz proleter komünistlerin belirli dönemler için doğru saydığımız politikalarla ortaya koyduğumuz “muhafazakârlığımız” görecelidir; devrimciliğimiz ve diyalektik yaklaşımlarımız ise **mutlak** olandır. Bu anlamda, biz, ancak belirli bir dönem için doğru kabul ettiğimiz bir politikayı, başka bir dönem için yanlış görebiliriz. Bu çerçevede, **komüntern**’in 1930’lu yıllarda sosyal demokrasiye karşı izlediği politikayı doğru kabul ederken; daha sonra, İkinci Dünya Savaşı sonrası çeşitli komünist partilerin izledikleri sosyal demokratlar arasındaki “ittifak” politikasını yanlış buluyoruz, Çünkü sosyal demokrasi ile “ittifak” 1930’lu yılların faşizm, savaş tehlikesi ve savaş koşullarında doğru olabilirdi. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra hem uluslararası koşullarda önemli bir değişim olmuş ve hem de sosyal demokrasi finans kapitalin temel toplumsal dayanaklarından biri durumuna gelmişti. Bu koşullarda halen eski yaklaşımlarda ısrar etmek olsa olsa “sınıf uzlaşmacı” bir politika olabilirdi.

1945’li yıllardan sonraki “soğuk savaş” yıllarında Avrupa, Orta Doğu, Güney Asya ve yakın tarihte Latin Amerika ülkelerinde daha çok oportünist ya da oportünizme yakın politika izleyen komünist partiler sık sık sosyal demokrat partileri desteklemiş ve bir çok yerde onları iktidara getirmiştir. Sonuçta iktidara gelen sosyal demokratların izledikleri tüm emperyalist ve gerici politikalara destek verilmiş olundu. Sosyal

demokrat iktidarlar yıprandıkça, onlara destek veren komünistler de yıpranmaya başladılar. Bu yıllar boyunca sosyal demokratlarla “ittifak” ilişkilerinde hep proletarya ve komünistler zararlı çıkmıştır. Komünistler hem sosyal demokratlarla aynı politik platforma düşmüş ve hem de bunun sonucu olarak proletaryanın sosyalist çizgisinden uzaklaşmış oldular. Bir de dönüp geriye bakıldığında görüldü ki, komünist partileri proletaryanın sınıf konumundan epey uzaklaşmışlar. Yakın zamanda hem Latin Amerika ülkelerinde ve hem de Güney Afrika ülkeleri komünistlerinde izlenen politikanın yanlışlığı konusunda çeşitli görüşler ortaya çıkmaya başladı. Tabii ki arkada büyük bir tahribat bırakarak.

Uluslararası sosyal demokrasi, tekelci sermayenin bir politik gücü olarak proletaryanın düşmanı bir burjuva akımıdır. Sosyal demokrasi on yıllardır “soğuk savaş” biçiminde de olsa, uluslararası devrimci proletarya hareketi ile “savaş halindedir”. Proletarya ile “savaş halinde” olan bir burjuva akımla herhangi bir “ittifak” biçimi ne olursa olsun, proletaryaya tam bir ihanet olur. Şimdiye kadar hiç bir politik akım “savaş halinde” olduğumuz burjuva akımlarla “işbirliği” yaparak, oportünizm kadar, devrimci proletarya hareketine zarar vermemiştir.

Türkiye’de kendisini sosyal demokrat olarak gören dünün CHP’si bugünün SHP’si ve DSP’si ile “ittifak” öneren ve yapmaya çalışan TKP, TİP, TSİP, MDD çizgisinde hareketler, kendine “sol” ve “devrimci” diyen pek çok sağ ve “sol” oportünist hareket de aynı biçimde

izlenen yanlış politika sonucu proletaryayı burjuvazi karşısında eli kolu bağılı duruma getirmişlerdir. Bugün hala bunun acısını çekiyoruz. Bugün pek çok sosyalist işçi ve aydın sosyal demokratları kendisine: kendisini de sosyal demokratlara yakın hissediyor ve gidip bu partilerde çalışıyorsa bunun bir nedeni de, işte izlenen bu oportünist politikadır. Dünün CHP'si, bugünün SHP'si ve DSP'si, tekelci güçlerin gerici, şoven, yayılmacı, baskıcı politik güçlerinden biridir. Devrimci proletarya hareketinin, bu karşı-devrimci gerici politik güçle herhangi bir "ittifak" sorunu yoktur ve olması düşünülemez. Proletaryanın devrimci sınıf savaşı, sosyal demokratlarda içinde olmak üzere tüm sermaye güçlerine karşı verilerek zafere ulaşacaktır. Proletarya iktidara, bu burjuva politikasını yenerek yürüyecektir.

TÜM BURJUVA PARTİLERİ KARŞISINDA AYRI ÖRGÜTLENMEK VE MÜCADELE ETMEK

Sosyal demokrat partiler sınıfsal olarak burjuva partileri olmakla birlikte, her hangi bir burjuva partisi olmayıp, burjuvaların en irileri ve tekelcilerin partileri durumundadırlar. Türkiye işçi hareketi içerisinde her zaman sosyal demokrat parti hem sınıfsal özünden ayrı gösterildi, hem de sınıfsal özünün burjuva olduğunun gösterilmesi zorunluluğuyla karşı karşıya kaldı. Bu defa bu partinin büyük sermayenin partisi olduğu gerçeği gizlenmeye çalışıldı. Yazımızın başlarında da belirttiğimiz gibi, burjuvazinin gerici partileri, tersine

çevrilip “ilerici” olarak gösterildi. Hâlbuki bu partiler birer burjuva partisi olarak sırtlarını büyük sermayeye dayamışlardır. Bugün sokaktaki insan bile Vehbi Koç’un eski CHP’li olduğunu ve yıllarca bu partiye destek verdiğini biliyorken, oportünistler, sokaktaki adamın bildiği gerçeği bile gizleyecek kadar, burjuvadan daha burjuva hale geldiler. Gene her insan 21 Ekim seçimlerinden “yenilgi” ile çıktığı için tekellerin nasıl üzüntü duyduğunu televizyonlardan öğrendi. Bu, yeni bir durum değildi. CHP, SHP ve DSP her zaman büyük sermayenin partileri olarak hareket ettiler. Bu partilerin durumunu zaten ortaya koymuş durumdayız. Burada üzerinde durulması gereken emekçi kitleleri, burjuva partilerinin destekçisi durumuna getiren burjuvalardan daha burjuva olan ‘sol’ çevrelerdir.

Birbirleriyle olan tüm sataşmalarına rağmen sağ oportünizmi ve ‘sol’ oportünizmi kitleleri sosyal demokratların destekçisi yapma noktasında birleşmişlerdir. Her iki kesimin destek gerekçesi ayrı olmuştur Ancak, sonuçta değişen bir şey olmamıştır. Kitleler, sosyal demokratların denetimine sokulmuştur. Emekçi kitlelerin sosyal demokratların denetimine sokulması açıkça, onların devletin egemenliği altına sokulması anlamına gelir. Çünkü sosyal demokratlar her zaman bir “devlet” partisi olmuşlardır. Onlar, kendilerini, her zaman TC Devletinin yaratıcısı ve kurucusu olarak görmüşler ve ne yapmışlarsa bu burjuva devletin ayakta kalması ve emekçi kitleler üzerinde bir baskı aracı olarak kalması için yapmışlardır. Oysaki

dünün ünlü oportünistleri, TKP, TİP ve TSİP'in her zaman için görevi işçilerin gerçek hedefini saptırıp, emekçi kitleleri sürekli olarak burjuva hegemonya altında tutmak olmuştur. Onlarda ne yaptılarsa, proletaryayı burjuvazinin destekçisi konumuna düşürmek için yapmışlardır. Bu dağılıp giden oportünistlerin yanında MDD'ciler, Dev-Yol, Kurtuluş ve başka oportünist hareketler, sosyal demokratlardan yararlanma adına, işçi sınıfını, burjuvazinin destekçisi yapmışlardır. Bu hareketlerin sözünü ettiğimiz politikası halen değişmiş değildir. Kurtuluş hareketi, ufak tefek değişiklikler yapmakla birlikte oportünist politikasında her hangi bir köklü değişiklik yapmamıştır. Dev-Yol ise, SHP karşısında gösterdiği alçakça durumuyla, sosyal demokratların 'sol'dan destekçisi olmaya devam ediyor.

Kitle örgütleri açısından durum nedir?

Türkiye'de kitle örgütlerinin yönetimi, eğer sarı sendikacıların elinde değilse bile, onları aratmayacak olan oportünistlerin, reformistlerin elinde olmuştur. Bu örgütlerden DİSK, tüm faaliyet yılları boyunca hep CHP'nin destekçisi oldu. Bu sendikanın yönetimleri zaman zaman değişti ancak, CHP'ye destek politikası hiç değişmedi. 21 Ekim seçimlerinde de DİSK aynı geleneği sürdürerek, işçileri SHP'yi desteklemeye çağırdı. Onların politikalarına yön veren burjuva uşaklığıdır. Geçmişte ne zaman CHP hükümeti kurulsa, bir bakmışsın DİSK grevlere hemen son vermiş. Böylece işçileri tam anlamıyla sermayenin bu gerici partisinin

destekçisi durumuna sokuyordu. DİSK'in burjuva partiler karşısındaki tutumu, diğer kitle örgütleri için de geçerlidir. Son seçimlerde kitle örgütleri gazetelerdeki boy boy ilanlarla, kitleleri SHP'yi desteklemeye çağırdılar. CHP, SHP ve DSP'nin kitleleri düzen ve devlet sınırları içinde tutma rolünden ötürü, sermaye için her zaman büyük yeri vardır. Ne zaman, sosyal demokratlar zayıf düşseler ve kitleleri etkileme gücünü yitirseler, bir bakmışsın büyük sermaye bu durumdan son derece derin üzüntü duyuyor. Büyük sermaye SHP ve DSP'yi desteklemekle ne yaptığını çok iyi biliyor; burada kendi sınıf çıkarları açısından yanlış yolda olan işçilerdir ve emekçilerdir.

İşçi sınıfının gerçek kurtuluşu için, proleterlerin tüm mülk sahibi partiler karşısında, onlardan ayrı olarak örgütlenmesi gerektiğini marksistler bundan tam 130 yıl önce belirttiler. Bu temel marksist önerme, o zamandan bu yana uluslararası devrimci proletarya hareketinin temel bir anlayışı olmuştur. Proletarya, burjuva partilerinden ayrı olarak, kendi devrimci sınıf partilerinde örgütlenmeden, kendi kurtuluşunu gerçekleştiremeyeceği gibi, doğru bir bilinçte sağlayamaz. Biz de, burjuva partilerinden ayrı sosyalist ve devrimci örgütler kurulmakla birlikte, bu örgütler burjuvazinin belli kesimlerini kendilerine hep yakın gördüler ve gösterdiler. Sonuçta ayrı örgütlenmenin asıl anlamı ortadan kalkıyor yerini, sosyal demokratların örgütlü desteklenmesi alıyordu. Olan kesinlikle budur.

Oysa temel çelişmesi emek-sermaye arasındaki çelişme olan, uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının olduğu bir burjuva toplumda, toplumun ayrı ayrı sınıflarına dayanan partiler arasında her hangi bir yakınlık olamaz. Çıkarları birbiriyle uzlaşmayan proletarya ve burjuvazinin birbirine yakınlığı nesnel ekonomik duruma aykırıdır. Görev, proletaryayı kurtuluş mücadelesinden vazgeçirip, kapitalist düzen sınırları içinde tutmak olunca, ekonominin tüm yasaları bir kenara itiliyor. Oportünistler ve onların yönetiminde olduğu sendikalar tam da bunu yapıyorlar. Proleter komünistler açısından burjuvazinin, işçileri aldatmak için başvurduğu “toplumsal barış” ve “sınıfsal barış” aldatmacasına karşı mücadele, son derece yaşamsaldır. Burjuvazinin aldatmacalarına karşı sınıf mücadelesi ve proletarya diktatörlüğü için mücadele, en geniş alanlarda sürdürülmelidir. Bizim için esas olan proletaryanın ekonomik kurtuluşudur ve proletaryayı buraya götürecek olan proletarya diktatörlüğüdür. İşçi kitleleri içinde bu görüşleri ne kadar yaygınlaştırırsak, o kadar işçileri sermaye partilerinin destekçisi durumundan çıkarırız. Proletarya, kurulu kapitalist düzene karşı eleştiri silahını bir silah olarak iyi kullanmalı. Atış hedefine kesinlikle varmalıdır.

Burjuvazi ve oportünistler ne kadar engellerse engellesinler, burjuva iktidarının yıkılışı ve proletarya önderliğindeki demokratik halk devriminin zaferi, buradan kesintisiz olarak sosyalizme ulaşma aynı biçimde kaçınılmazdır.

Uğur GÜNDÜZ

Kaynak:

1- Lenin-Nisan Tezleri (Sf. 64)

2- III. Enternasyonal (Sf. 33-34)